

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Cual gritan estos malditos
pero, mal rayo me parta,

si, en concluyendo esta carta,
no pagan caros sus gritos.

VIES URINARIES
Impureses de la sang-Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties gracies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinaries: *Blenorragia* (Purgacions) amb totes es seves manifestacions, *uratrítis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc. de l'home. *vulvritis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluixos*, etc., de la dona per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Soivre**, als malalts es gaureixen ells sois sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no n'assabenta de la seva malaltia. **Venda: 6'60 ptes. caixa.**

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames) *erupcions*, *escrofuloses*, *eritemes*, *acne urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb les **Pildores depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven augmentant-se totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent amb poc temps totes les úlceres, llagues grans, floronsos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant o l'organisme rastre del passat. **Venda: 6'60 ptes. flascó.**

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatòrrhea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos*, de la dona i totes les manifestacions de la *Neurastènia*, o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es gaureixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, meull i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats a la joventut, per tota mena d'excessos (vells cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrem vellesa. sense forçar l'organisme, el vigor sexual de l'edat. **Venda: pessetes 6'60 el flascó.**

Venda en les principals farmàcies d'Espanya Portugal i les Amèriques

NOTA. - Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o de debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes, en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 50791 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament, tractament i guariment de dites malalties

Especific de l'ASTENIA GENTAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)
De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt efecàs per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinérgic i homo-estimulasa de les glàndules intersicials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.
No conté, ni estricnina, ni fosfurs, ni cantárides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES-GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Air de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telèfon 18631
Preu: 21'75 ptes.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Parlem desconeixent la realitat?

E'NS ha dit que els editorials de L'Esquella estan escrits perdent de vista les realitats.

Hem volgut un aclariment.

—“Demandar dels homes de partit, magnanimitats, deferències vers els homes d'altres partits, convivències ideològiques, i renúncies egoistes, es demanar peres a l'om. En política sempre s'ha de tocar de peus a terra.”

A què és diu tocar de peus a terra, demanem nosaltres?

Tocar de peus a terra al qui únicament pensa amb ell i amb l'instant que viu? És tocar de peus a terra fer-se dirigent d'un partit per treure'n tot el que es pugui, prescindint, en benefici propi, dels interessos del conjunt?

Són aquestes “realitats” les immediates realitats que ha d'assolir la política?

Ho neguem!

Tots els grans canvis històrics s'han fet en nom d'un ideal. Tots, absolutament tots, han propugnat per noves modalitats, allunyats de les que han imposat els homes amb els seus egoismes.

S'ha pogut parlar mal de la democràcia, del parlamentarisme, i àdhuc fer l'elogi del dictador, apoiant-se en el fet concret que quants menys homes intervenen en el govern d'una nació menys lluita hi ha de cobdícies i de malversacions.

No és que nosaltres creguem en la perfecció de l'home polític. No és que nosaltres ignorem tot el que jau en el fons de l'individu i el que pot donar la febre apassionada dels que lluiten dintre determinat sector.

Tampoc no ignorem la brega aferissada i humana, massa humana, que nia en el més pregon de les corporacions dirigents d'un partit.

Toquem de peus a terra quan, coneixedors d'això, fem indicació, als qui ens són afins, que cal un canvi, que cal asserenar-se i ulla el conjunt, prenent vista *prel'sament de realitat*, la realitat que no els deixa veure el seu engegament de febre.

Posem un exemple: quan actualment demanem noms de solvència per integrar la candidatura d'Esquerres coneixem més la *realitat* política present que els qui roden dintre d'un cercle tancat i el seu egoisme els ment tot el prestigi que ells creuen necessari.

Les Esquerres passen un moment de perill. Tapar just i guanyar unes eleccions més, tampoc no resol cap problema. Haver fet la troballa d'un nom que pugui

obrir un forat pel qual forat passin llisquent alguns, que d'altra faisó no passarien, pot ésser un pedaç, per avui, que obri un gran esquinç per a demà.

No desconeixem les realitats en dir que les Esquerres no triomfaran per haver portat uns quants homes més al Govern de la Nació. Triomfaran si porten homes de solvència, capacitats per a fer obra positiva.

Sabem un nom, que encapçalarà la candidatura d'Esquerres catalanes: el nom de l'Azaña. Però no serà contraproduent que al costat d'un nom tan lluminós hi vagi el mediocre nom d'un mediocre conegut, molt menys cotitzable que el nom del desconegut que pot brindar esperances?

Perquè hem tocat sempre de peus a terra, i hi hem vist clar, no ens hem volgut deixar arrossegar dintre la corrua dels obligats a portar a flor de llavi el ditirambe partidista.

Perquè no vivim d'illusions i sí de realitats, hem dit amb claredat les febleses del homes del partit, convençuts que la força esquerrista en la seva hora, faria el miracle.

Perquè som homes de realitats encara, en aquests precisos instants, cridem alertes per comptes de tocar xaranges, i avisem els esculls amb què les formacions d'Esquerres poden topa.

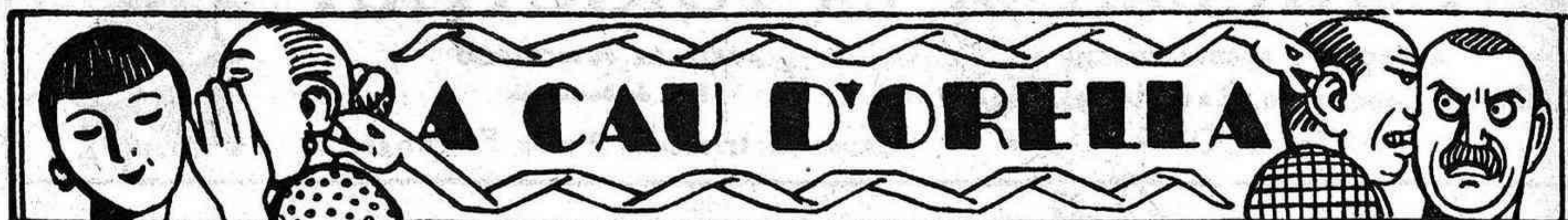
Que el qui tingui la serenitat de capir-ho, ho capeixi. Els homes d'Esquerres, en les presents circumstàncies, no triomfaran per ells mateixos; triomfaran perquè són d'Esquerres. És la lluita plantejada i decisiva d'Esquerres dretes la que els farà pujar. És de *política de realitats* venir-ho en compte i no embriagar-se amb victòries falsament cregudes personals.

La revolució esquerrana resta per fer a Espanya i a Catalunya.

El homes que recantin, en nom de les Esquerres, els vots del poble, han d'ésser homes capacitats i conscientment esquerrans. La veu ideològica d'un partit, la seva tasca constructiva, no la poden portar els qui s'hagin enlairat per la vida renouera i emboscada que hagin fet en un casinet de barriada o pels nexes fraternals o amicals que tinguin amb personalitats del partit. Portant-veus i constructors, ho poden ésser tan sols els homes que tinguin capacitats per a ésser-ho: homes d'honorabilitat, de preparació, de solvència, de patent neta, de coratge i de bona voluntat. Aquests han de fer la revolució tan necessària i han d'adreçar la marxa torta que les lluites partidaristes, en el si de les esquerres, han imprès als ideals del partit.

Perquè toquem de peus a terra — tretzeners i gairebé en revetlla d'eleccions. — tot manifestant-nos tan esquerrans com mai, més esquerrans que mai, proclamem que en la nostra campanya, que ha pogut ferir algun home d'Esquerres, hi havia una visió justa de les realitats del partit i un desig vehement d'endegar les coses pel camí que calia, tot barrejant-ho amb un gran amor per a Catalunya i per a la República.

Cercar esmenes, com hem cercat nosaltres, mai no és perdre de vista ni desconèixer les realitats. Ben al revés!

DELEGATS D'ESCALA

Els "delegats d'escala", són la darrera paraula de l'organització política policiaca de la Lliga.

El simpatitzant lliguer que viu en una casa, rep l'encàrrec de fer el cens de tots els pisos. Com viuen en el pis primer? Ténen amistats? On treballen? On compren? Ténen vendes? Tenen proteccions?, etc.

I aleshores comença la feina lliguera i jesuítica. Si els del pis treballen a les ordres d'algun lliguer aquest serà l'encarregat de coaccionar-los. Segons com visquin, el fitxer policívic de la Lliga estirà o afluixarà els cordills convenients. Si són lliguers els recomanaran que comprin a botigues-lligueres. Si tenen vendes es cercarà la coacció del pagament violent. Si ténen proteccions o amistats es furgarà per poder trobar el botó del timbre que toca, etc.

Els "delegats d'escala" no podien mancar a una autèntica organització de gent de diners i de mala bava, que prediquen que el vot ha d'ésser l'expressió de la lliure voluntat individual i que cerquen per tots els mitjans emportar-se'n els que sigui.

I després que el senyor Cambó, en els seus discursos socials, ens vingui a dir que "avui cap patró no pregunta a l'obrer les idees que professa".

Si poguéssim comptar les minyones de servei que aniran a votar per la Lliga vetllades fins a la porta del col·legi per les senyorettes cambonianes!!

COM ES VEUEN LES COSES, SEGONS ON UN ES SITUA

Diu "L'Opinió", amb referència als escamots: "Ja tenim ací uns aprendents de nazi".

No ens volem ficar amb els Escamots. Hem criticat durament alguns actes ben reprobables d'aquesta organització.

El que no trobem és que "L'Opinió" sigui la indicada per trobar aprendents de nazi els que ahir foren encorrajats, organitzats i revisats per ells, el qual, en el seu actiu de polític, no

tenen res més que el fervor, dit patriòtic, que posava en aquest joc bel·licista i militaritzant d'uns escamots.

Ai, si l'acte de l'Estadi s'hagués fet un any abans! Els de "L'Opinió" haurien aixecat els seus crits com un grapat de palmes.

de S...

NO ES FA LA UNIO D'ES- QUERRES

Sentim que no es faci la unió d'Esquerres.

Comprenem les dificultats amb què topa.

Comprenem que hi ha molta gent que es diu d'Esquerra i que no n'és.

Comprenem que s'ha posat més afany en aquesta unió pels avantat-

ges que se'n podien treure que per la unió mateixa.

Comprenem que una esquerra centre és com aquell plat que patrocina-va l'Ors per un dia de quaresma, quan les seves opinions no el deixaven promiscuar: "Es pot servir un plat de carn que sembli peix o de peix que sembli carn."

Però també compreнем que d'una unió d'Esquerres en podia sortir una emulació patriòtica i una llista de candidats amb vertadera responsabilitat: total, un canvi!

Sentim que no s'hagi pogut fer aquesta unió.

Malgrat tot? Sí, malgrat tot!... Fins malgrat no creure en la bona fe política de certs grups, guiats únicament per cobejances personals i per interessos no gaire interessants... pels altres!

Festa de la raça.

Avui, per dinar, celebrarem la festa de la raça.

MANUEL BRUNET I LES "CAMISES VERDES"

Com calia suposar, Manuel Brunet també tira contra els escamots i al-bira un feixisme.

Manuel Brunet fa una pregunta que exigeix una contesta, que en bona part aclara.

Diu Manuel Brunet: "Perquè si hi ha un partit que pot permetre's portar uniforme militar, aquesta llibertat bé deuen poder-se-la permetre els altres partits?"

Les dretes, conservadores i monarquitants, fa molt temps que tenen les seves milícies i les tenen, en bona part pagant la Nació.

De les milícies de la dreta, en un moment determinat, en volgué ésser cap el general Sanjurjo...

Qui en serà, ara?

Deixem el tema a la meditació del penell polemista que és Manuel Brunet.

I consti que sabem que els feixismes que sempre han començat per ésser esquerrans, han acabat per ésser més de dretes que les dretes. Esperança!

EL SILENCI RELIGIOS

Segons el senyor A. Q. S. el combat Primo Carnera i Paulí Uzcúdim va començar "enmig d'un silenci verament religiós".

Ara comprenem un dels motius perquè el campionat del món de boxa es celebrà a Roma. Aquesta mena de silencis —que han entrat en els dominis dels cronistes de matx, — únicament ja es deuen poder trobar a la ciutat santa.

UN PARTIT DE RUGBY INTERESSANT I ORIGINAL

Els deportius d'Estat Català jugaren el diumenge passat a l'Estadi de Montjuïc un partit de rugby originalíssim. Encara que només fos per poder veure jugar aquest partit es podia haver deixat l'Estadi als deportius d'Estat Català.

La primera tongada no tingué res de particular. Les sorpreses començaren des de la mitja part. Aquesta havia de durar quinze minuts, i durà una hora. Ningú no s'ho explicava. Vingué per fi l'altra part. Ja tothom esperava. Es tractaria d'un joc de rugby, especialitat de la casa?

Així era. La segona part durà cinc quarts i qui sap si hauria durat més de no haver-se acabat el partit per consumpció dels jugadors.

Poguérem oir el senyor Dencàs que deia, referint-se als qui jugaven: —"Porteu-los gasoses". Poguérem oir els jugadors que deien: —"Carai de gasoses, el que volem és plegar"— El marcador telefonejava a la pista: —"Què passa?" I el marcador estava astorat. Ell tornava oir la veu del senyor Dencàs que deia: —"que juguïn, que no parin!". Un entés li parlava de reglaments. El senyor Dencàs contestava: —"I a mi que m'expliquen de reglaments?" Baltasar, l'àrbitre, acabava la xiuladera. —"que no parin! que no parin!"! anava repetint el senyor Dencàs. Quan es veié que els jugadors trabucaven, el senyor Dencàs esclamà: "quins atletes. Els haurien de fer prendre oli de fetge de bacallà" Malgrat el desig que el partit anés seguint fins al final, el partit hagué d'acabar-se. Alguns deien que un partit tan original s'havia jugat únicament perquè el públic no s'adonés que no passava la grandiosa manifestació projectada, damunt les pistes. Però nosaltres no ho creiem. Es tractà d'una original manifestació moderna de rugby intercontinental, inventada pel senyor Dencàs, qui es prepara perquè el no-menin gran conseller dels esports, a casa i a fora de casa! !

Corredor de la lliga.

—Venia a veure si votarà per la Lliga.
—De mort, ja en sóc prou jo.

ALIANÇA

A Tarragona, els radicals s'han unit amb la Lliga i els carlins. Déu els cria...

Es el que se'n pot dir un casament de raó.

Sols, els radicals, pobres, ja fan fàstic.

Però acompanyats dels Camboideos i dels Jaimaceos, gairebé ja ens fan pena.

GLOSSARI

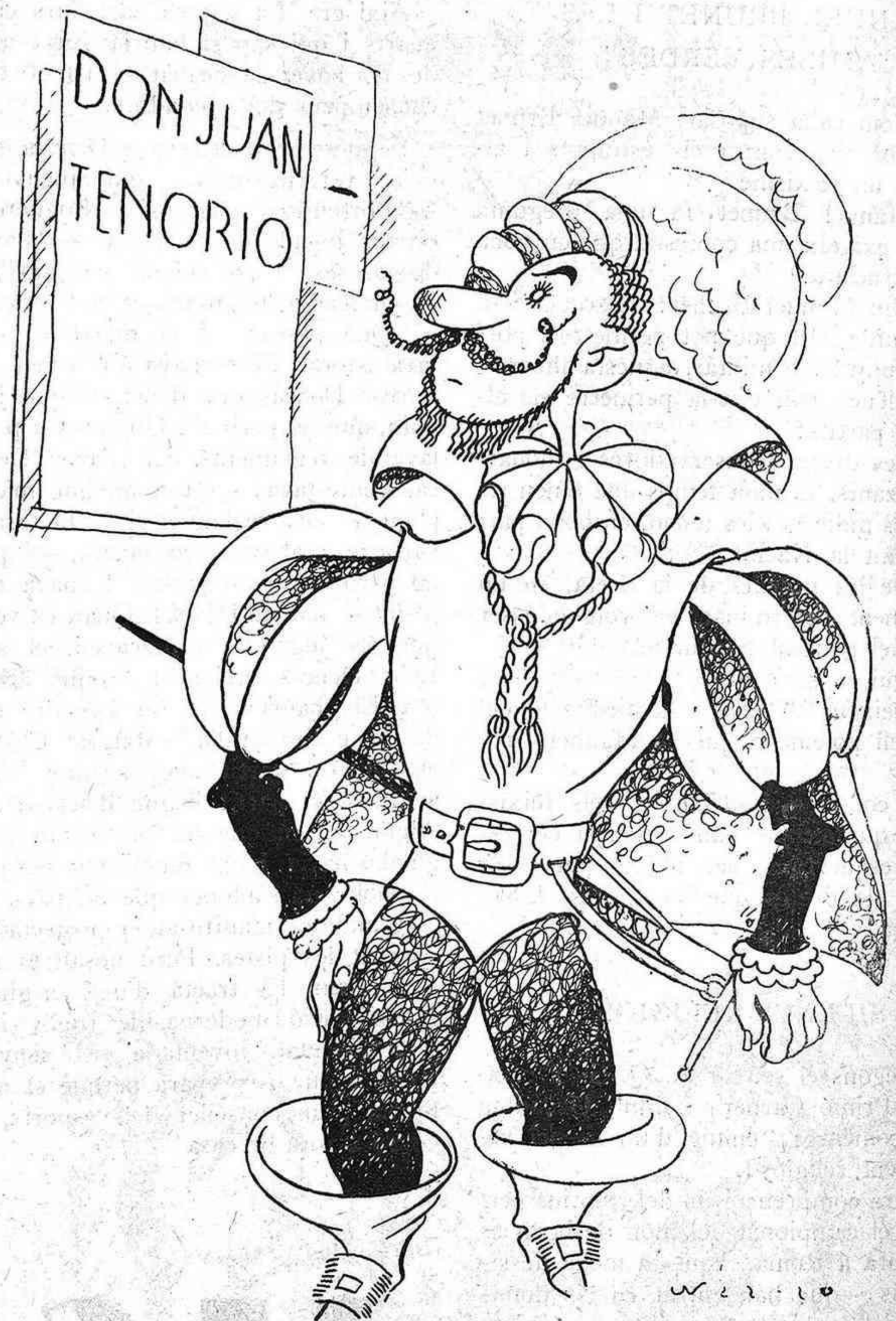
UNA MICA DE "TEATRO CATALAN"

L'any 1904, si no vaig errat de comptes, va triomfar esplèndidament a Madrid, representant en català, la cèlebre companyia que aleshores actuava sota la direcció d'Enric Borràs.

Aquelles jornades glorioses foren per a alguns ingenios de la Corte la revelació d'un teatre i d'uns actors que només coneixien d'òida. Les conseqüències per a nosaltres foren ben clares: alhora que ens apuntàvem un èxit, ens subornaven el primer actor. I com que per on passa el cap pot passar la resia, començà l'èxode sense aturador dels actors que volaven vers l'escena castellana, empesos pel noble i humaníssim desig de conquerir llorers i estofat. I com que els nostres quadres dramàtics no eren prou per engrosir les formacions de teatre castellà, ja va encarregar-se l'"Escola Catalana d'Art Dramàtic", subvencionada llargament per les nostres primeres corporacions oficials, de fer d'incubadora de possibles, probables o presumptes èmuls de les glòries escèniques castellanes.

Han transcorregut gairebé trenta anys i en aquest espai de temps han passat moltes coses. En ço que respecta al teatre català, es dona el cas singular que amb prou feines podem mantenir un petit fogonet on es couen només dos plats, la sopa de fideus Sagarra i la samfaina Màtua, amb qualque sofregit que cuinen de tant en tant alguns llepafils en llurs ocis burocràtics.

Mentrestant, els dos astres de primera magnitud, Enric Borràs i Margarida Xirgu, que no han pogut revifar la depauperada escena castellana (no hem d'ésser pas nosaltres els únics a contar llàstimes), ens obsequien, a Barcelona mateix, en plena plasmació de l'Estatut, en l'any del centenar dels valors espirituals del nostre país de la Renaixença catalana, amb unes representacions escadusseres, de final de temporada, d'un parell d'obres d'autors catalans, donades en castellà!, com si el Cap i casal de Catalunya Guimerà, Iglésias i Russinyol no fossin ja entenedors en la llengua en què

Don Joan.—Yo també hauré de demanar Justícia a la República per veure si em jubileu d'una vegada, puix que ja m'ho linc ben guanyat.

escriviren llurs produccions... quan encara no érem lliures.

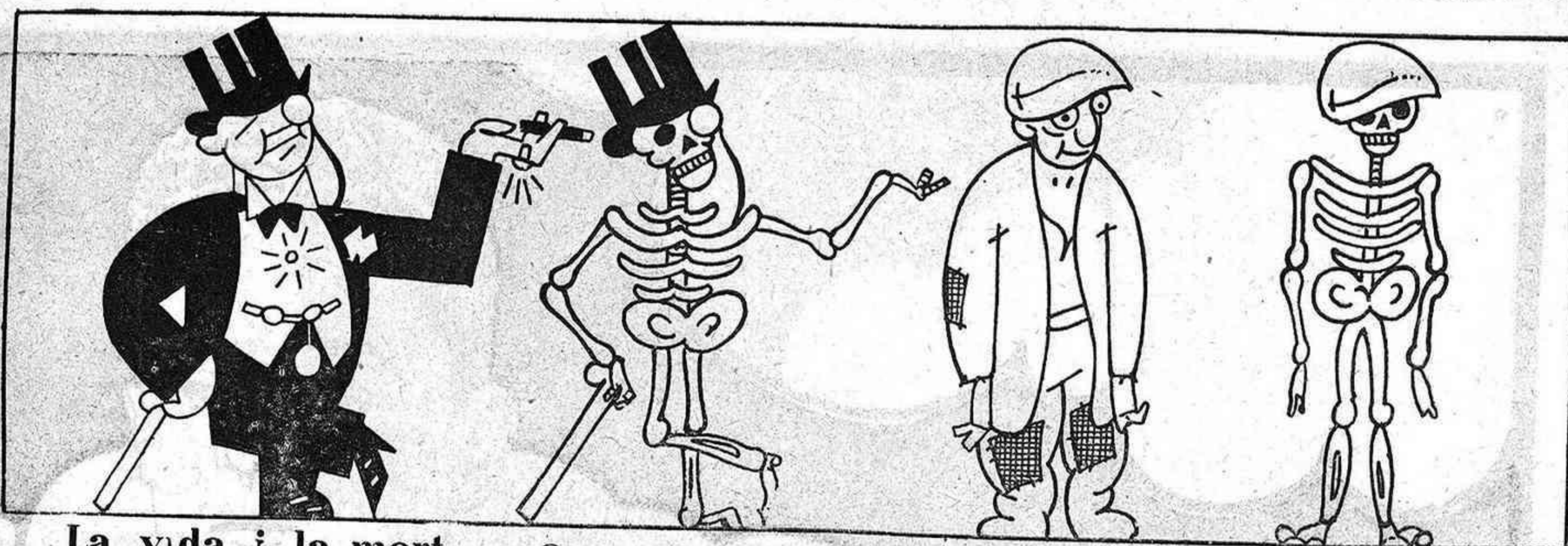
I encara més. L'Ajuntament de Barcelona, format sota el signe de República catalana, acorda irreflexivament, per la pensada d'un grafòman, anomenar "filla predilecta de la ciutat" (de fet, el nomenament havia d'ésser de "filla adoptiva", però als nostres regidors no els ve d'un tanto) a Margarida Xirgu, l'exímia actriu nada a Molins de Rei.

Bon exemple i bon pervindre per als qui es sacrifiquen per augmentar trimoni nacional! No anem a regatejar mèrits a Margarida Xirgu, que són molts i els reconeixem, ni tampoc

hem de discutir-li el dret d'abandonar l'escena catalana per anar a cercar en altres terres i en altra llengua la glòria i el profit que nosaltres no podíem donar-la-hi a mesura de les seves nobles i legítimes ambicions. Però que aquesta deserció, que no ens és lícit de blasmar, enduts per un xiroi paroxisme patriòtic, hagi d'ésser premiada i glorificada, ens sembla excessiu i desorbitat.

L'extravagància no pot ésser més manifesta. Hom honora els qui se'n van i es fa difícil la vida als qui resten. Això passa en ple cofoïisme patriòtic al cap de trenta anys del triomf del teatre català, en català, a Madrid.

PANICAL

La vida i la mort.

Com podeu veure el presumir no serveix de res.

FITXES

DIETARI REIAL

Cercant la lectura del dia, m'ha caigut a les mans el "Dietari íntim" de Nicolau II. Llibre de mort i d'emperador! Com hi triomfa la nul·litat d'aquest fantasma, amo que fou de totes les Rússies

El llibre es desfà sencer en grogors; grogors de les que mai no han viscut, ben diferents de les grogors de les primeres fulles seques que ara veig caure.

Tac! Tac! Pèndol de rellotge monòton i incansable. Així sonen les memòries de Nicolau II. Un no res, i un altre no res, i un altre no res, espessos, buids, com sortits d'un crani fet de fusta.

Quina gran pietat fa aquest ninot, sobirà, ignorant, fatalista, desfet, sense voluntat ni idees, però amb tossuderia i rebequeig, carnestoltes fredes que ens parla com fent sortir la veu de dintre un pou de por!

El "Dietari íntim" de Nicolau II és el millor pamflet contra les monarquies i els imperis.

El fret del dia dels morts argolla els ossos dels dits, que ens l'allarguen.

INGRATITUD! INGRATITUD!

M'ha creat un ambient d'esperits el record dels contes armoricans de Curtin. "Tales of the fairies".

Escolto una veu obagosa que crida:

—"Ingratitud! Ingratitud!"

—"Qui són?"—pregunto. He obert el ca-

laix on guardo el trèvol de quatre fulles, l'espiga de set caps, i el gra de blat que ha passat pel molí sense ésser molt, i pel jorn sense ésser cuit, amulets que ajuden a ben viure.

La veu em contesta: —"Sóc l'inventor dels panellets, que encara rodo, en pena, pels espais".

Sollicitem, en la diada de Tots-sants, una preguera per a aquesta ànima oblidada

EL FARER DE LA MORT

El farer de la Mort és roig. Els raigs del seu far tallen la nit eterna.

Per damunt del Leteu, els raigs del far semblen gallardets de sortija, una sortija silenciosa.

L'aigua del Leteu no remoreja sota el rem de Caron.

El farer de la mort no para mai. Mou rems de llum que ganivetegen en fosca atapeïda.

Nit enllà! Ningú no ha pogut comptar les punxades que la fosca rep de la llum abans que els morts hagin atravesat els mars d'ombra reposada.

Milions i més milions de giravolts.

Cada raig dallaria centenars de cossos. Per això els cossos resten a la Terra. Leteu enllà, només hi poden anar ànimes.

LA MORT

Entre els molts mites, relatius a l'origen de la Mort, que ens explica Sir James Frazer, en trobem un que té l'origen en les melanesianes illes Banko.

Aquest mite s'humanitza, viu i punxant, per damunt els mites de camaleons, llangar-

daixos, pecats originals i llunes que moren i resusciten al tercer dia.

La Mort — que vivia sota Terra —, fou cridada al món pels fills dels pares que mai no morien, pels humils que veien les riqueses amuntegades a les mans dels mandarins. La cridaren en nom de la Justícia.

La Mort acudí a la crida dels homes. Sortí del seu reialme vestida amb pompa i carregada amb les riqueses dels seus palaus subterranis.

Uns quants dels que la cridaren — simplement —, idearen matar la Mort i quedar-se amb les riqueses que duïa, car aquests quants ja en tenien prou. Els altres que seguissin invocant la Mort com a suprema justiciera!...

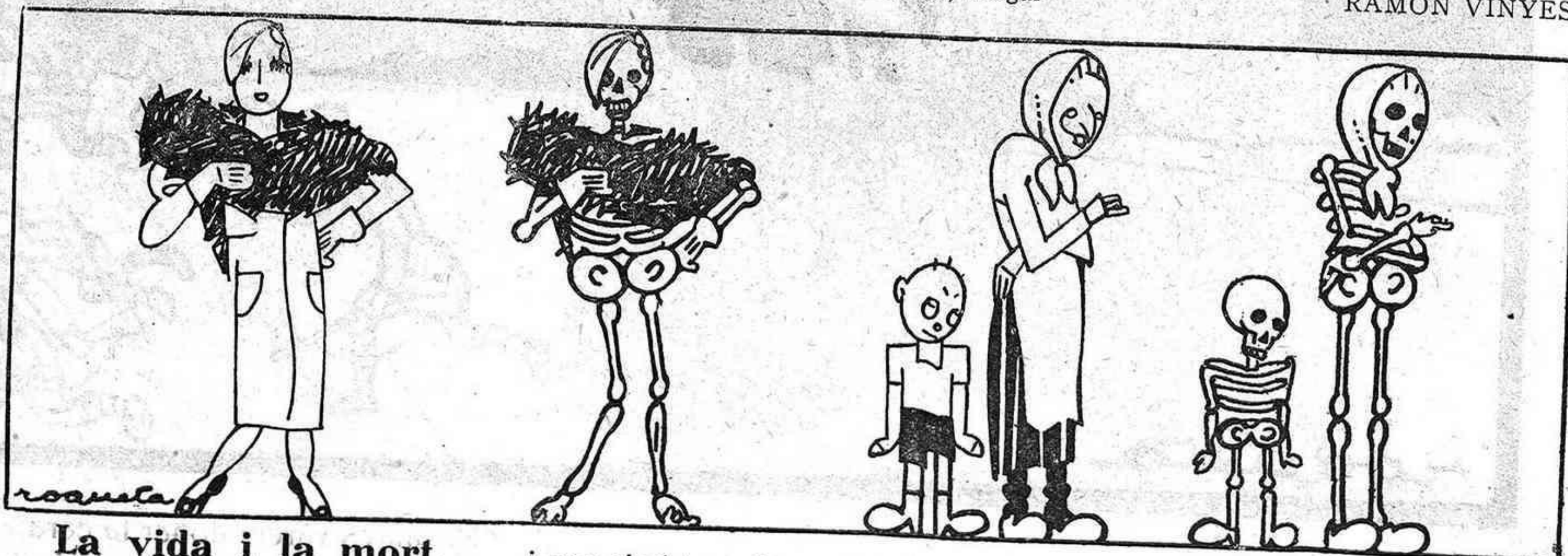
La que venia a la Terra fou clavada damunt fustes i coberta amb un sudari. Els occidors es repartiren després les seves vestidures. Però quan anaren a contemplar la pròpia obra acomplerta, la Mort els havia fugit deixant-los com a record el seu esquelet.

Tornaria la Mort als seus palaus subterranis, deixant desemparats els fills dels pares que mai no morien?

Un boig fou posat a la cruïlla dels camins que pugen i dels camins que baixen. El boig es posà de cara al camí ascendent. La Mort s'escapà de la Terra per l'altre, pel camí de la devallada.

Es per això que quan l'home és presoner de l'esperit de la Mort deixa l'esquelet a la Terra, i ell va sempre endins vers l'ombra, avall, perdut en els corredors que no poden palpar-se.

RAMON VINYES

La vida i la mort. ...i per això tant d'orgull.

Fotogravats.- Bastard.

Nosaltres vàrem donar la cara i la vida a la República.
 Tu, i'hi has girat d'esquena i t'has alliat amb els nostres assassins, els monàrquics.

VUITS I NOUS I CARTES QUE NO LLIGUEN

ANIREM BEN ACOMPANYATS

Manuel Azaña encapçalarà la candidatura de l'Esquerra.

Això vol dir moltes coses.

Vol dir, en primer lloc, que un home lliberal, recte i demòcrata com ha demostrat ésser Azaña, no pot anar amb ningú més, que amb les esquerres, mal pesi al senyor Hurtado i al somnia truites d'Acció Catalana.

Voi dir encara, que tot home d'ideals republicans i esquerristes, no podrà votar per cap més partit que no sigui l'Esquerra. Vol dir també, que Azaña té fe amb Catalunya i amb els catalans esquerrans, i per tant si ell té fe amb nosaltres, nosaltres havem de tenir-la també amb el partit els idearis del qual, no pot oferir-nos-en cap altra de manera que busquin pel costat que vulguin, el nostre vot no ha d'ésser per ningú més que pel partit que féu possible a Catalunya d'obtenir les seves llibertats, amb l'ajuda d'aquest gran home, qui demostra ésser un bon company dels catalans.

Azaña diputat per Barcelona?

Mai no haurem estat tan ben representats a Madrid, ni Espanya, haurà tingut un tan bon representant a Catalunya.

Visca l'Azaña i triomfi l'Esquerra pel bé de la nostra terra, i pel mal de la Lliga, de la Lligueta i del grupet dels quatre gats que tenen "Opinió".

UN "MAESTRO" COM UNA CASA

El dimarts 17 del corrent "La Noche" parlava del "maestro" Alonso i ho feia amb un excés tan gran d'elogis, que semblava que en el món no hi havia cap més "maestro" que el ja citat.

I per convèncer els lectors del portentós geni i de la mai na igualada inspiració de l'ensabonat, deia la següent bacinada, que reproduïm amb gust, esperant que el Sr. Selves no hi intervindrà amb la seva mà de ferro anti-pornogràfica:

"Vino éste con el estreno en Novedades de "Poca pena", obra que obtuvo un éxito ruidoso y merecido. Los célebres "couplets" del sainete se hicieron popularísimos y no hubo menegilda ni organillo en Madrid, que no atormentase los oídos de la vecindad con el gracioso cantable de:

Josú! Mamà!,
a mi novia la he visto yo ayer
el cu... el cu...
el cucuru... cucubrecorsé...

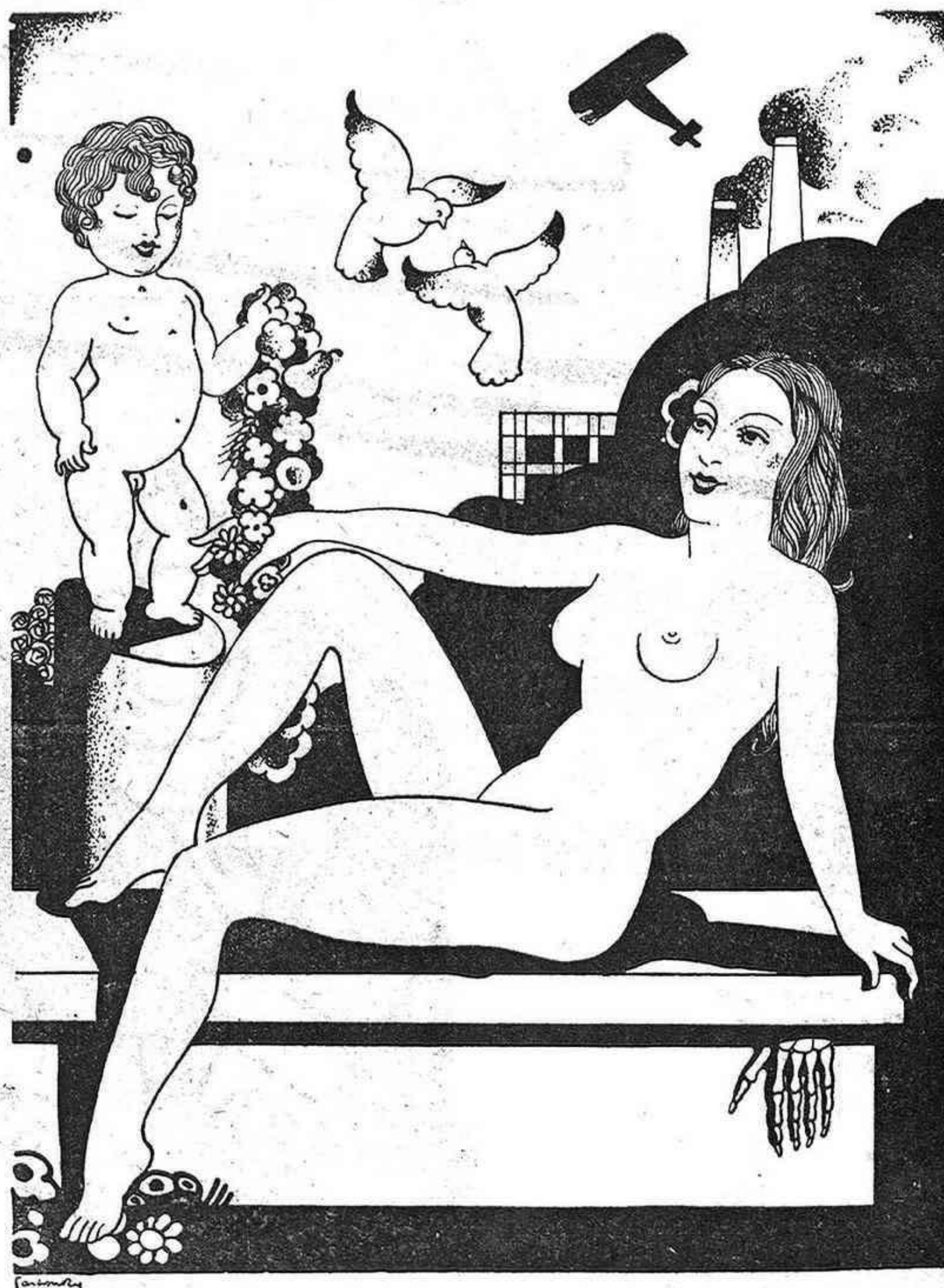
Después de este éxito que le abrió las puertas de la popularidad, etc., etcétera."

Què els sembla?, què m'en diuen? Eh, quina manera més metafòrica de dir les coses?

I al tombar la pàgina d'aquest diari, us trobeu amb una secció religiosa en que us anuncien que a les vuit del matí, a l'església del Pi, mossèn Ribafargues, farà un sermó sobre el "cu... cu... cu... culto cristiano".

I pensar que els crítics que troben immorals les obres d'autors que no es diuen "maestros", però que volen portat en el teatre podrit i infecte de les eminències una renovació. Déu meu! tan necessària, no han pensat mai que aquest couplet que va obrir les portes de la popularitat al "maestro" Alonso, demostra el nivell de claveguera a què estan tots aquests àrbitres de Talia.

Per nosaltres, aquest couplet de gust groller, baix i xaró, no pot obrir altres portes que les del caixó d'escombreries.

El triomf de la vida.

Jo no concebo la mort, sinó sense la T.

La "Veu de Catalunya" diu que Gil Robles, és l'home del dia.

I ho diu, després d'haver publicat un discurs obrerista i catalanista d'En Cambó.

No hi han pogut fer més... han hagut d'ensenyar les orelles.

Es allò que diuen...

"Encara que es vesteixi de seda, la mona sempre és una mona."

—o—

Al despatx d'En Pellicena:

—Sr. Pellicena... hi ha un senyor de rebre...

que el demana...

—Qui és?

—No ho sé... és un tipus molt semblant al del Sr. Aragai.

—Carai! Diga-li que avui no és dia

AQUI-LLIGA-NUMERADOS ESTAN LOS DIAS QUE HAS DE VIVIR

DUDA-EN-MI-VALOR PONERME CUANDO-HOMBRE-SOY PARA HACERME PLATOS DESUS-CALAVERAS

UNIO MONARQUICS

POBLE

POBRE-JARZA ENJAULADA DENTRO-LA-JAULA-METIDA

YO-NUNCA-PUSE-REPAROS EN-VALOR QUEES-TAN-NOTORIO MAS-NO ME-FIO-DE-VOS

AY-QUE-CUANTO-MAS LOMIRO MENOS-ME-ATREVO-A-LEER

VOT L LIGA

YO A LOS PALACIOS SUBI YO LA DICTADURA AMPARE Y-EN TODAS PARTES DEJE MEMORIA AMARGA-DE-MI

¡AY! QUE FILTRO ENVENENADO ME-DAIS EN ESTE PAPEL

Tenoriades.

els contes de l'Esquella

ALBERT LLANES, HOME D'ESPERIT

No cal pas fer l'apologia de l'Albert Llanès, que prou conegudes són dels catalans, la vida i les obres de l'autor de "Don Gonzalo o l'orgull del gec".

En Llanes era un d'aquells homes que sempre en tenia una per dir, i que en els moments més compromesos de la seva vida, sabia sempre sortir-se del pas, mercès al seu gran esperit d'humorista.

Diuen que el notable comediògraf, era molt aficionat a fer volar l'estel.

Cada tarda, havent dinat, el nostre home pujava al terrat de la torreta on vivia, i començava a fer-lo volar.

Però cada dos per tres, l'estel, en lloc d'enfilar-se pels aires, anava a caure en el jardí d'una torre veïna a la seva. Llavors, en Llanes, (que ja devia tenir uns 55 anys) anava a trucar a casa del veí.

—Déu vos guard... Venia a cercar l'estel...

Un dia, el veí, empipat de les contínues visites de l'escriptor, li digué en obrir-li la porta:

—Altre cop l'estel? Home, em sembla que ja és massa gran vostè per entretenir-se amb aquesta joguina...

—Oh... no és pas meu...

—Ah, no?... que potser es del seu fill?

—No senyor... és del papà.

En Llanes conceixia un senyor, que no tenia mai un no, quan li demanava algun favor.

Però eren tantes i tantes les demandes d'en Llanes, que aquest senyor, va cansar-se.

—Creguim—li deia en Llanes.—Doni'm els diners necessaris per a anar a Buenos Aires, i mai més no l'empiparé. Allà, hi ha una Companyia que m'estrenarà quatre obres meves, i faré diners.

—Es impossible... ja he fet més del que he pogut per vostè...

—Faci un esforç... serà l'últim.

—Vejam... quant costa el viatge fins a Buenos Aires?

—Cinc-centes vuitanta pessetes —respongué el comediògraf.

—Ca, no puc pas desprendre'm d'aquesta quantitat... No dispo sinó de tres-centes pessetes... i amb això no podrà anar a Buenos Aires!!

—Bé... doni-me-les... ja aniré més a la voreta...

En Llanes es moria.

La seva família i els seus amics,

estaven al voltant. La seva dona plorava... els seus fills també. Els amics contemplaven emocionats l'agonia d'aquell home, que tant els havia fet riure.

I el moribund no deia res... respirava penosament, i lluitava contra la mort, amb tota la seva força.

Sobtadament, en Llanes, tragué de dintre els llençols els seus braços, i donant-se ell mateix una forta encaixada de mà, digué amablement amb el més elegant dels somriures:

—Passi-ho bé, senyor Llanes...

I va tancar els ulls per sempre més...

EN PROTESTEM

Protestem de l'assalt a la impremta on es confecciona: "El Be Negre". Aquests procediments no s'avenen pas amb la democràcia, ni fan cap favor a la causa que volen defensar. Ben al revés: són contraproductius.

Igualment protestaríem el dia que fos atacada "La Humanitat" o "L'Opinió" o "El Correo Catalán" o "Solidaridad Obrera" i fins "El Progreso".

La guerra de gassos.

LA MORT.—Molí bé, nols, molí bé m'estalviareu feina.

PASSANT**ELS MORTS QUE FAN EL VIU**

Som de cap a Tots-Sants, diada consagrada als difunts. Tots-Sants és una mena de festa major dels morts i serveix perquè els vius es recordin dels qui ja no ho són. Un dia a l'any bé poden recordar-se'n.

La diada dels morts, la celebren els vius anant al cementiri a portar una corona o un més o menys senzill ram de flors; menjant panellets i castanyes amb perill d'agafar una indigestió... i anat a veure el "Tenorio", que és una mena de pollo-pera amb brusa. Si avui visqués el Tenòrio, llegiria l'*A B C* i el *Gutiérrez* i estaria afiliat a un partit de dretes.

Són els vius els qui celebren la festa dels morts. Però són veritablement vius o el fan? Penseu-hi bé en això, i no us fieu de les apariències, puix que les apariències enganyen: ho diu molta gent i ho diem nosaltres per-

què no ens agrada dur la contrària a ningú.

Sentireu parlar de molts homes — procuren ells que se'n parli per fer-se la il·lusió que viuen, — els veureu caminant pel carrer, pujar a un tramvia, tal vegada els vegeu pujar a automòbil oficial que avui estan al servei dels morts més que dels vius, dels morts que fan el viu; els veureu dinar en un restaurant de luxe, perquè de fa una temporada, són molt aficionats a freqüentar els restaurants de luxe, perquè es pensen fer el senyor com es pensen fer el viu... però ja la gent comença a cansar-se de tanta vivor, de tanta falsa vivor; els veureu fer política, ocupar càrrecs públics.

I pensareu que són vius, que es tracta d'éssers vivents, però us enganyareu: són mort i ben morts. Es un cas d'illusionisme; sou vosaltres qui els voldríeu donar vitalitat. Però no hi ha res a fer.

Penseu, com a exemple, en la mentalitat d'alguns homes públics, fixeu-vos com tenen més de carbassó que d'home pensant. Actuant com a carbasos ocuparien el lloc que els pertoca;

però voleu fer el viu i usurpen les funcions destinades a l'home.

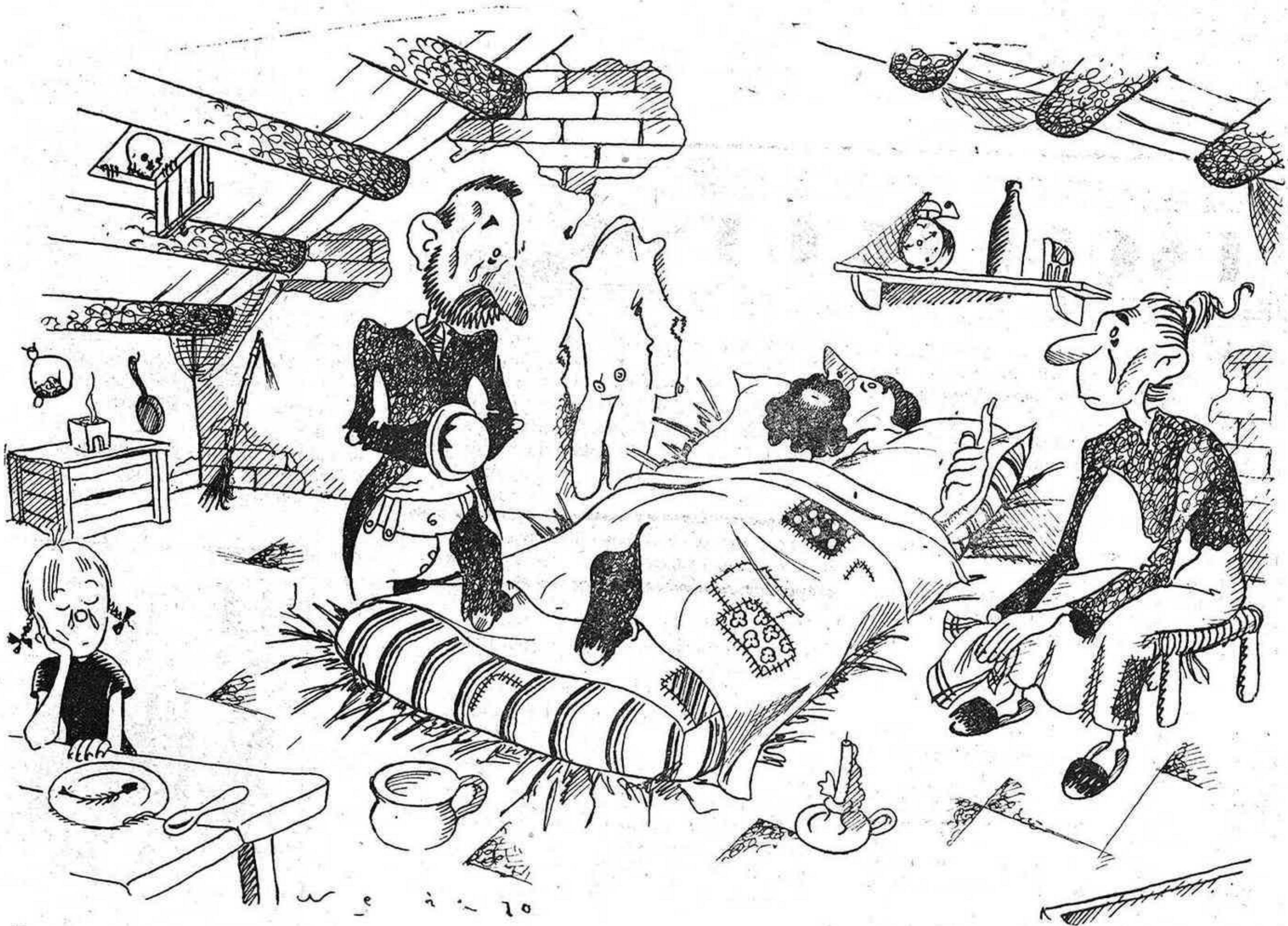
En trobaríem un reguitzell, en trobaríem més que un foc no en cremaria. Però només en volem citar uns quants, molts pocs, perquè si no hauríem de fer un número extraordinari de *L'Esquella*, aquest setmanari que sempre ha parlat clar i català, que sempre ha estat republicà de soca arrel i no d'ocasió, de tot a 0'95, com molts republicans d'ara.

Alba, Santiago Alba, que ara s'ha tornat radical. I que si tornava la monarquia—que per ara no hi ha por, a pesar de les toleràncies excessives—es tornaria monàrquic. No fa Santiago Alba una certa pudoreta de mort?

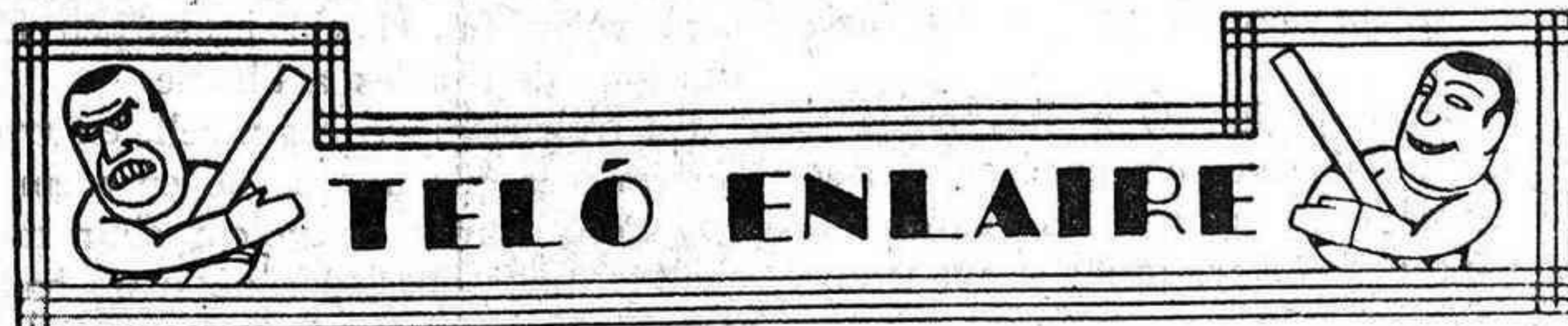
I Melquiades Alvarez, que ja és com una mòmia ambulante?

I Lerroux, que vol fer el viu, que desesperadament vol fer el viu però que la República ja l'ha ben enterrat? I Cambó?

Tots fan el viu, tots actuen de viu. Però us heu de tancar el nas perquè tots fan pudor de mort.

QUIRZE DE BESORA**La mort de l'irònic.**

...Sobretot, quan em mori, res d'enterraments de luxe. Feu-lo el més senzillet possible.

OLIMPIA. CIRC

Dèiem la setmana passada que parlariem dels clowns de l'Olimpia.

"4 Albanos i Nino". Aquests clowns, coneguts ja pel nostre públic, es presenten aquesta vegada amb un número molt complet. De primer antuvi sembla que us troben davant de les situacions que creen els Fratellini. Després us adoneu que el número es deixata i es converteix en un *esquelet* còmic que no passa d'una sortida de clowns.

Objeccions que fem a la presentació d'"El Restaurant de la Tranquil·litat". El clown Nino surt vestit de frac. No ens plau. El clown mai no ha deixar el seu vestit clàssic. L'altre parroquià del cafè hauria de dur el vestit que porta Nino. El "botons", en un conjunt de clowns, gairebé mai no hi va bé. (Recordi's que Pompo, Tedy i Emil, en donar-se'n compte, renunciaren al "botons" Emil, el qual no donava prou joc a les situacions.) El "botons" s'hauria de canviar per un "august". Així restarien tres augusts, un clown i el senyor de l'smoking. Seria aleshores quan el clown Nino no es veuria handicapat, i el seu paper agafaria relleu. Ara el seu paper passa a l'"august". El senyor de l'smoking, sense portar la cara enfarinada, donaria un grotesc més accentuat a les giravoltes de la facècia.

Remarquem Humberto Albano. Josep Albano, el qual va en camí d'ésser un "august" formidable ens semblà un ninot vivent del dibuixant francès Carzey. Enric Albano por-

ta un vestit massa excèntric. Un final amb instruments de vent diverteix força.

Els "augusts", capitanejats per en Silva, han tingut altres temporades millors elements. Malgrat tot mereixen elogis.

J. V.

NOVETATS

"Azabache", una gitaneria, acolorida com un vestit de parracs llampants. Poca música i agradablement enganxosa.

Es prepara una obra amb música de Penella.

Per què els autors de casa no han de poder entrar en els escenaris barcelonins? Pitjors que els autors madrilenys, podem assegurar que no ho són!

POLIORAMA

"La Sombra", de Darius Nicodemi.

Maria Teresa Montoya és una gran actriu. Ja no podem assegurar tant que "La Sombra", de Darius Nicodemi sigui una gran obra.

ROMEA

Avui s'estrena en aquest teatre "La Ben Plantada", de Gastó A. Màntua.

"L'Estrella dels Miracles" s'ha eclipsat aviat. Coses del temps. La gent no creu en miracles.

.WORK

Ens diuen que en l'acte del passat diumenge a l'Estadi hi havien uns joves uniformats. I ens diuen que pertanyien a les joventuts d'Estat Català.

Uniformar la gent... Uniformar la gent... No n'hauríem pogut prescindir?

—o—

Ha recomençat les seves tasques el Parlament francès.

També passa com en el Parlament espanyol — i el català — que el diputats cobren i no assisteixen a les sessions?

—o—

A Albiac un capellà ha mort una noia. I com es veu que no en tenia prou, posat a fer ha mort e's pares de la noia.

Senyors de la caverna: si teníeu un home amb tants mèrits com el posaríeu ara en candidatura!

Pere Cavallé, l'excel·lent autor dramàtic, ha dimitit el seu càrrec de Comissari de la Generalitat a Tarragona.

Diuen que això és degut a incompatibilitat de procediments. Sigui com sigui, és llàstima que, mentre els ineptes figuren i brillen, homes de la và'ua de Pere Cavallé hagin de dimitir.

Diuen que a "Novedades" s'assaja una obra d'autor castellà, ja no cal dir-ho, perquè als catalans no e's escolta gaire el senyor Calvo, titulada *Hermano Lobo*.

Suposem que no és una al·lusió al senyor Cambó. Si ho fos es titularia: *Mal hermano*.

DOCTOR MORA - VIES URINÀRIES. SÍFILIS, IMPOTÈNCIA. - PLAÇA DE LA UNIVERSITAT. 1. DE 10 A 11 DE 4 A 8

Diuen si e's de "L'Opinió" també aniran a les eleccions. Diuen si hi aniran aliats amb els d'Acció Catalana.

Ens sembla la més perfecta aliança: s'ajunten e' despit, la vanitat i l'ambició.

—o—

Llegim en un diari de la nit:
"Decretos aprobados para garantizar la pureza del sufragio."
Que ho dignin a la Lliga això de la "pureza del sufragio". I ull amb les tupinades!

—o—

Diuen que el boxador Primo Carnera ha entrat a Roma vestint la camisa feixista.

Això d'uniformar-se mai no ens ha fet gràcia.

—o—

Els distingits fabricants de la Chartreuse han hagut de fugir de Tarragona, on, sense pagar contribució, estaven instal·lats de fa temps i feien el gran negoci.

Ja deuen saber que els fabricants d'aquest licor són frares. Podem comptar els cavernícoles com han sentit la seva marxa. Val a dir que també l'hauran sentit els aficionats al mam.

—o—

S'apropen les eleccions i per no canviar de costum els orgues obreristes (?) fan sonar totes llurs flautes per a recomanar als treballadors que s'abstinguin de votar.

Es un illús o un babau el qui cregui que de les urnes han de sortir miracles, però actuen com a malvats o ignorants els qui prediquen l'abstenció com una positiva arma revolucionària.

—o—

Es ben cert que molts dels qui surten elegits pel poble el traeixen i el roben. Però qui pot assegurar que siguin millors i més purs els ungits per la voluntat d'un soviè, d'un sindicat o de qualsevulla altra forma d'elecció representativa? Els fets són més eloqüents que les conjectures. Hi ha cada punta en els medis obreristes com en els burgesos!

—o—

L'ideal seria, i ha d'ésser, que el qui vota porti a una mà la papereta i que es reservi a l'altra mà el cap de la corda que ha de penjar el brètol, el *pispa* i el trapella que abusi de la confiança popular.

Si així s'obrés i caldrà fer-ho, s'acabaria la lladregada a les corporacions públiques i també — no ho oblidem — als Comitès sindicalistes i a les tèrboles Juntes revolucionàries... a sou de la reacció.

—o—

Amb la supressió de les processons carnavalesques ha desaparegut la passejada dels gegants que feien tanta patxoca, buits de gènere, però llampants i enravenats.

No volguem substituir-los amb la rua grotesca de minyons uniformats marcant el pas militar, semblant a aquelles colles que surten per Pasqua a menjar-se e' be. Som ja massa grans i aquestes coses, tan contràries a l'esperit democràtic i a la serietat del poble català, si van malament poden esdevenir tràgiques i a les bones, fan riure. Qui tingui enteniment que s'en valgui.

Les castanyes de l'any.

La formidable y Renomenada

Orquestra NAPOLEÓN

AND HIS BOYS

Actua tots els dies de 11 nit a 4 de la matinada en el

Dancing La Bona Sombra

Tots a la BONA SOMBRA :: Ginjol, 3 (Plaça Teatre)

Tapes

AMB PLANXES DAURADES

PER A REL·LIGAR

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

TAPES SOLES.

5'50 ptes.

TAPES I REL·LIGAT.

8'— »

NOM DE GARANTIA

GANIVETERIA "ARTERO"

Casa assortida amb tota mena d'eines de tall pròpies del ram perruquer.

Especialitzada en l'arranjament (buidatge) i ajustament de navalles i màquines barberes.

Llibreteria, 9 (prop de la Plaça la República)

BARCELONA

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats

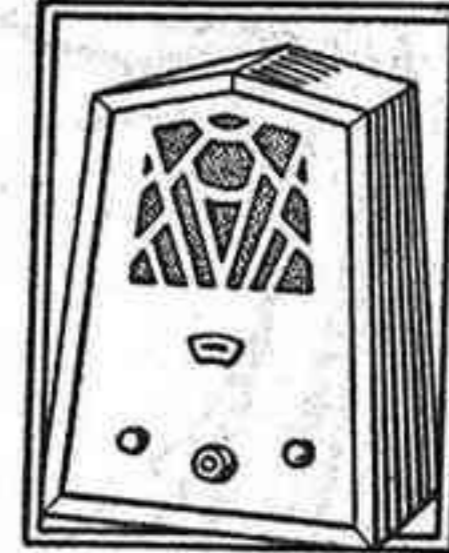
DETALLS PER PROGRAMES

ARMERIA·RADIOS

vender a plaça i al comptat

desitgen agents

F. Baró
Goya 11
Tel.
73497

Barcelona-Gràcia

G. ALOMAR

Vies urinaries. Curació més ràpida mitjançant el seu aparell elèctric
Balmes, 4. C. econòmica 5 ptes. de 12 a 3 i de 5 a 8. Fest. de 10 a 12

Majestic

Y las demás apreciadas
marcas de aparatos de
Radio se compran en
las más favorables
condiciones a

American Radio

RAMBLA CATALUÑA, 89
BARCELONA

DESCUENTOS RAZONABLES A COMERCIANTES
También nos interesan corresponsales activos dispuestos a invertir
pequeña cantidad en aparatos necesarios para iniciar gestión

HOTEL MEUBLÉ EL RECREO

Esmerat servei en habitacions de
3, 4, 5, 6 i 10 pessetes. Amb servei
d'aigua corrent freda i calenta.

Es lloga servei per a banquets.

R. de Sant, Antoni, 8

Princep de Viana, 3

Telèfon 12665

HOMBRES DEBILES

Impotents, mancats de vigor sexual, etc.

Tabletas de vida «GRAFF»

(A América HERCULINA) retornen
la virilitat a l'home esgotat.

De venda a farmàcies i centres d'específics
Gratuitament enviarem faciele interessant

DEMANEU-LO A

LABORATORI «GRAFF»

A partat, 415

VALENCIA

TABLETAS DE VIDA

GRAFF

APOPLEXIA

(Feridura)

PARALISI-ARTERIOESCLEROSI

i totes les malalties de-
rivades d'una defectuosa
circulació de la sang, les
evita i guareix l'antic es-
pecífic vegetal i completament inofensiu.

ANTIAPOPLETIC BERDAGUER

A les farmàcies i Centres d'Específics

Restaurant CASA JOAN

El més popular i acreditat

LA CASA DE LA PAELLA VALENCIANA
(Especialitat de la casa)

Rambla de Santa Mònica, 21 i 23

Telèfon 23692

OLYMPIA

TEMPORADA

CIRC EQÜESTRE

amb programa sensacional

20 GRANS ATRACCIONS, 20

de primeríssim ordre. Noves a Espanya

La mort parla.

Tu vas voler prescindir dels meus bons serveis, i, ara, n'estàs pagant les conseqüències.